

Förslag	A 1997/UVN
Framlagt av	Den socialdemokratiska gruppen
Behandlas i	Utskottet för välfärd i Norden

Medlemsförslag om äldreomsorg

Den socialdemokratiska gruppen föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- att inrätta ett gemensamt nordiskt samarbete för att höja kvaliteten och tillgänglighet inom äldreomsorgen genom att dela bästa praxis, arbetsmetoder och utbildningsresurser mellan de nordiska länderna.
- att stärka den digitala kompetensen hos äldre och omsorgspersonal genom att särskilda utbildningsprogram och digitala hjälpmedel som underlättar för äldre att bibehålla sociala kontakter och tillgång till vårdtjänster. Vi ska parallellt med detta fortsätta att dela erfarenheter kring hur vi kan erbjuda enkla användarvänliga system som kan användas utan digitala förkunskaper eller större digital vana. Det kommer att hjälpa äldre att få den vård de behöver samtidigt som vi minskar det digitala utanförskapet.
- att förbättra möjligheten att kunna arbeta i hela Norden om man har en fullständig utbildning som undersköterska där utbildningsbeviset som erkänner en undersköterska ska vara gångbart och giltigt i alla nordiska länder.
- att främja ett hälsofrämjande och förebyggande arbete inom äldreomsorgen, med särskild inriktning på att motverka ensamhet, psykisk ohälsa och fysisk inaktivitet bland äldre.
- att utöka samarbetet kring forskning om demens och andra åldersrelaterade sjukdomar i syfte att utveckla nya behandlingsmetoder och förbättra vården för dem som drabbas.
- att Nordiska Ministerrådets projekt för ökad kunskap om äldre LGBTI-personers levnadsvillkor och livskvalitet leder till konkreta förslag som tas tillvara.

Bakgrund

Våra äldre förtjänar en god omsorg på livets höst och mer måste göras för att stärka omsorgen om våra äldre. Kvaliteten på äldreomsorgen i våra nordiska länder är olika och det finns många goda exempel att ta tillvara samtidigt som inte något land har en perfekt äldrevård. Vi måste gemensamt säkerställa att alla äldre i Norden har tillgång

till en god och jämlik äldreomsorg, oavsett geografisk plats. För en trygg, värdig och kvalitativ äldreomsorg. I arbetet att förbättra kvaliteten i vården ingår ett förebyggande arbete mot ensamhet, psykisk ohälsa och fysisk inaktivitet kan minska behovet av mer omfattande vårdinsatser i framtiden, samtidigt som det ökar välmående hos äldre.

Den teknologiska utvecklingen erbjuder stora möjligheter för äldreomsorgen. Genom att stärka den digitala kompetensen hos både äldre och vårdpersonal kan vi inte bara förbättra tillgången till vård utan även motverka den sociala isoleringen som många äldre upplever. Samtidigt som det finns stora möjligheter kopplat till den teknologiska utvecklingen ser vi hur den har skapat ett utanförskap som inte får underskattas, mellan de som kan och de som inte kan använda systemen. Utvecklingen går i en sådan snabb takt att många äldre inte hänger med, och analoga manuella alternativ finns inte kvar som förut. Effekten av det digitala utanförskapet som äldre upplever i och med den snabba och svåra tekniska utvecklingen är också försämrad självkänsla och självförtroende kopplat till att använda digitala vårdplattformar.

Äldreomsorgen behöver uppvärderas. Det är ett otroligt viktigt arbete vilket måste återspeglas i personalens arbetsvillkor. Äldreomsorgens personal behöver förbättrade arbetsvillkor – det är bra för personalen men är också bra för att öka kvaliteten i äldreomsorgen. Det handlar om att stärka utbildningarna för yrket, utveckla de specialiserade utbildningar som behövs och att ge personalen de förutsättningar som behövs.

Den nordiska välfärdsmodellen har länge varit en förebild för många andra länder. Men för att bibehålla och vidareutveckla denna modell krävs kontinuerlig anpassning och förbättring, särskilt inom äldreomsorgen, då vi står inför en åldrande befolkning med allt mer komplexa vårdbehov.

Tusentals nya medarbetare kommer att behöva anställas inom äldreomsorgen och ett stort fokus måste ligga på kompetensförsörjning. Till detta hör att det finns en stort behov av att uppvärdera vårddyket i stort. Därför behövs gemensamma lösningar på detta område för att stärka äldreomsorgen i hela Norden. I Sverige har nyligen titeln undersköterska skyddats reglerats för att säkra erfarenhet och kompetens. Det är ett sätt att stärka äldreomsorgen och minska beroendet av utbildad personal. I syfte att skapa en kontrast mot utbildade vårdbiträden. Utbildade undersköterskor har nu fått ett bevis som är gångbart i hela Sverige – detta borde erkännas i hela Norden. På så sätt kan vi bidra till att lösa personalbristen kompetensförsörjningen i äldreomsorgen och skapa arbetstillfällen i hela Norden.

Äldre människor har ofta svårare att lära sig och kommunicera på språk som inte är deras modersmål. Detta leder till stora svårigheter eftersom kommunikation är avgörande för en god vård. Därför är det viktigt att säkerställa att personal inom äldreomsorgen har

goda kunskaper i det språk som de äldre talar, och på de ställen där det är relevant också de språk som talas av ursprungsbefolkning och nationella minoriteter.

Slutligen är forskning avgörande för att vi ska kunna möta de utmaningar som åldersrelaterade sjukdomar innebär. Genom att satsa på forskning inom detta område kan vi utveckla nya metoder för att förbättra och förlänga livet för Nordens äldre.

Mariehamn, den 16. september 2024

Anna-Kristiina Mikkonen (sd)

Doris J. Jensen (S)

Eva Lindh (S)

Heléne Björklund (S)

Henrik Møller (S)

Jani Kokko (sd)

Johan Andersson (S)

Jorodd Asphjell (A)

Kim Aas (S)

Kim Berg (sd)

Kirsti Leirtrø (A)

Lars Mejern Larsson (S)

Mirja Räihä (S)

Nina Fellmann (åsd)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Per Husted (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Pinja Perholehto (sd)

Solveig Vitanza (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Tove Elise Madland (A)

Truls Vasvik (A)

Åsa Karlsson (S)